

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 1282/2022

03.11.2022. године

Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, др Илије Зиндовића и Бранка Станића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., ког заступа пуномоћник Јелена Николић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Мерошина“, Мерошина, ког заступа пуномоћник Предраг Митић, адвокат из ..., ради исплате увећане зараде по основу минулог рада, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2576/2021 од 28.07.2021. године, у седници већа одржаној дана 03.11.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2576/2021 од 28.07.2021. године и предмет се враћа другостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу П1 3/20 од 26.03.2021. године одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу исплати разлику између исплаћеног и припадајућег минулог рада за период од 18.09.2015. године до 18.09.2018. године у укупном износу од 153.043,47 динара, у појединачно опредељеним износима као у ставу првом изреке, са законском затезном каматом. У ставу другом изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу уплати порез и доприносе на износ разлике између исплаћене и припадајуће зараде за период од 18.09.2015. године до 18.09.2018. године, на досуђене износе, по стопама које буду важиле на дан уплате. У ставу трећем обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2576/2021 од 28.07.2021. године преиначена је првостепена пресуда Основног суда у Прокупљу тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу исплати разлику између исплаћеног и припадајућег минулог рада за период од 18.09.2015. године до 18.09.2018. године, у износу од 153.043,47 динара, у појединачно опредељеним износима по месецима као у изреци, са законском затезном каматом. Тужени је обавезан да у корист тужиоца уплати доприносе за обавезно социјално осигурање на износ разлике између исплаћене и припадајуће зараде у означеном периоду по стопама које буду важиле на дан уплате и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, којом је преиначена првостепена пресуда, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану другостепену пресуду, у границама ревизијских навода у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд налази да је ревизија туженог основана.

Другостепени суд је због погрешне примене материјалног права непотпуно утврдио чињенично стање.

Тужилац је постављеним тужбеним захтевом тражио разлику зараде између исплаћене и припадајуће зараде по основу минулог рада, у складу са одредбом члана 60. став 1. тачка 5. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији РС („Сл. гласник РС“, бр.27/2015), за период од 18.09.2015. године до 18.09.2018. године. Првостепени суд утврђује да је тужилац запослен код туженог од 05.08.2005. године, а да је пре тога радио три године и три месеца у Скупштини општини Меровина, која је оснивач туженог. Тужилац је радио код више послодаваца почев од 1982. године „Дени метал“ Меровина, Фабрика пумпи Јастребац, Ниш СУР „МИН“, „Балкан“ ДОО, потом поново у „Дени метал“ Меровина, у Скупштини општине Меровина и напослетку код туженог. Тужилац је тражио да му се призна минули рад код свих послодаваца, односно за све време проведено у раду, у складу са одредбом члана 60. став 1. тачка 5. ПКУ. Вештачењем је утврђено да разлика зараде по основу минулог рада, када се узме у обзир рад тужиоца код свих послодаваца и коефицијент увећања 0,5% од основице у складу са Правилником туженог од 04.12.2014. године, износи 153.043,47 динара. У току поступка је вештачењем утврђен и износ разлике зараде по основу минулог рада за период од три године, два месеца и 28 дана, колико је тужени остварио радни стаж у СО Меровина као претходног послодавца, а применом коефицијента од 0,5% по Правилнику туженог, у укупном износу од 33.448,15 динара за утужени период.

Првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца за исплату разлике зараде по основу минулог рада. Првостепени суд налази да тужилац има право на увећање зараде по основу минулог рада само код туженог као последњег послодавца, у складу са одредбом члана 108. став 1. тачка 4. Закона о раду, а не и код ранијих послодаваца. Ранији послодавци тужиоца нису послодавци претходници у односу на туженог, нити се ради о повезаним лицима у складу са наведеном одредбом Закона о раду.

Другостепени суд преиначава другостепену пресуду и усваја тужбени захтев тужиоца за исплату разлике зараде по основу минулог рада. Другостепени суд налази да је у конкретном случају требало применити одредбу члана 60. став 1. тачка 5. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији РС, која предвиђа већа права него одредба члана 108. став 1. тачка 4. Закона о раду. Како Правилник о раду туженог, који се примењује од 01.01.2015. године, предвиђа већи коефицијент увећања зараде по основу минулог рада у односу на поменути ПКУ, као и у односу на Закон о раду, другостепени суд је становишта да се има применити тај коефицијент увећања зараде као повољнији за тужиоца. На темељу изнетих разлога другостепени суд обавезује туженог да тужиоцу исплати разлику зараде по основу минулог рада за све године рада код свих послодаваца, у складу са одредбом члана 60. став 1. тачка 5. ПКУ, а у висини од 0,5% од основице у складу са Правилником туженог.

Другостепени суд је услед погрешне примене материјалног права непотпуно утврдио чињенично стање, услед чега се побијана другостепена пресуда није могла са успехом испитати.

Другостепени суд приликом одлучивања није применио одредбу члана 4. став 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, који је на снази од 28.10.2014. године. Наведеном одредбом предвиђено је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијент и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и другог сталног примања код субјеката из члана 2. тог закона, донет за време његове примене. Субјекти на које се односи наведени Закон су корисници јавних средстава, међу којима је и тужени. Тужилац тражи исплату разлике зараде по основу минулог рада за период од 18.09.2015. године до 18.09.2018. године, када је на снази био наведени Закон о привременом уређивању основице. Закон о раду, који је био на снази у време ступања на снагу Закона о привременом уређивању основица, предвиђао је у одредби члана 108. став 1. тачка 4. право запосленог на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду и то по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу код послодавца (минули рад) – најмање 0,4% од основице. Ставом 2. истог члана прописано је да се при обрачуну минулог рада рачуна и време проведено у радном односу код послодавца претходника из члана 147. истог закона, као и код повезаних лица са послодавцем у складу са законом. Цитирана одредба Закона о раду даје право на увећану зараду само за рад остварен код актуелног послодавца, односно код послодавца претходника у смислу одредбе члана 147. истог закона, као и код повезаних лица са послодавцем.

Следом изложеног, другостепени суд није ценио ништавост одредбе члана 60. став 1. тачка 5. ПКУ, као и члана 65. став 1. тачка 4. Правилника о раду послодавца, овде туженог, са аспекта Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава. Другостепени суд је пропустио да цени да ли су одредбом члана 60. став 1. тачка 5. ПКУ за јавна предузећа у комуналној делатности на територији РС уведени нове елементе за увећање зараде, прописивањем да се за обрачун минулог рада рачуна рад код свих послодаваца, а не само рад код последњег послодавца, односно код послодавца претходника. Исто важи и за одредбу чл. 165 ст. 1 тач. 4 Правилника о раду туженог (у примени од 01.01.2015. године), која је предвидела коефицијент од 0,5% за увећање зараде по основу минулог рада, уместо Законом о раду прописаних 0,4%. Због такве погрешне примене материјалног права чињенично стање није потпуно утврђено. Тако није утврђено колико би износила разлика зараде по основу минулог рада за рад који је тужилац остварио у СО Меровина, као послодавца претходника, применом коефицијента од 0,4% у складу са одредбом члана 108. став 1. тачка 4. Закона о раду.

Како наведена битна чињеница није утврђена и не постоји податак о висини разлике зараде у означеном периоду, применом коефицијента од 0,4% од основице, другостепена пресуда је морала бити укинута и предмет враћен другостепеном суду на поновно одлучивање.

У складу са изнетим разлозима, Врховни касациони суд одлучио је као у изреци, применом одредбе члана 316. став 2. ЗПП.

**Председник већа-судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

